

Masterplan for Handicap og Psykiatriområdet

2023

Fælles veje til ny velfærd

**nordfyns
kommune**

Indhold

1 Afgrænsning og formål	3
1.1 Vision og det politiske arbejdsgrundlag	3
1.2 Formål med en Masterplan for Handicap og Psykiatri.....	4
2 Kerneopgave - kultur, værdier og forståelse	4
3 Strategiske indsatser	7
3.1 Tilbudsviften	7
3.2 Gode overgange skal forebygge afhængighed	10
3.3 Myndighed, faglig kvalitet samt styringsmæssigt overblik	11
3.4 En attraktiv arbejdsplads med mening og muligheder	11
Bilag	13
Bilag I - Det strategiske landkort.....	13
Bilag II - Processen for udarbejdelse af masterplanen.....	13
Bilag III - Strategi for tillid og samarbejde	13

1 Afgrænsning og formål

1.1 Vision og det politiske arbejdsgrundlag

Kommunalbestyrelsen har vedtaget visionen *Fælles Veje til Ny Velfærd*. Visionen er omsat i et politisk arbejdsgrundlag gældende for Social og Sundhedsudvalgets område. Det politiske arbejdsgrundlag fastlægger den vigtigste politiske dagsorden for nærværende valgperiode, til håndteringen af de velfærdsudfordringer vi står overfor.

Kort fortalt handler det om at håndtere det stigende udgiftsbehov på handicap- og psykiatriområdet, hvor flere borgere skal have specialiseret hjælp af kommunen, og hvor kommunens styringsmuligheder er begrænset.

Udfordringen skærpes af kommunens stramme økonomi samt udfordringerne med at skaffe medarbejdere. Situationen er ikke bæredygtig. Det står klart, at vi må ændre på de grundlæggende metoder i visitationen og måden vi løser opgaven på.

Det politiske ønske er, at imødegå disse udfordringer med *mod og handlekraft* og samtidig fortsat at kunne levere tryghed, sundhed, trivsel og tilfredshed for borgerne. Vi skal ikke gøre tingene ringere, men anderledes.

Den tydelige, positive, politiske vision for fremtidens velfærd er med til at motivere medarbejderne og skabe tryghed hos borgerne.

Politisk arbejdsgrundlag for Social og Sundhedsområdet 2023-2025.

Vi vil skabe tryghed og værdighed i den fælles velfærd på handicap-, sundheds- og ældreområdet. På handicapområdet skal tilliden og samarbejdet mellem kommune og borger styrkes, og der skal udvikles nye varige tilbud lokalt på Nordfyn. På ældre- og sundhedsområdet, skal der findes bæredygtige løsninger på den demografiske udfordring. Dygtige medarbejdere, udviklingen i det nære sundhedsvæsen, teknologi og Nordfyns stærke fællesskaber i fritidslivet og på arbejdspladserne rummer muligheder, som vi griber og udnytter.

Pejlemærke:

Kommunalbestyrelsen vil med mod og handlekraft skabe velfærdsløsninger, hvor ambitionen er at levere tryghed, sundhed, trivsel og tilfredshed i nye bæredygtige former.

1.2 Formål med en Masterplan for Handicap og Psykiatri

Masterplanen skal give strategisk retning og konkrete initiativer til Kommunalbestyrelsens ambition om at levere et samlet bæredygtigt tilbud på det specialiserede område.

Med bæredygtighed menes både økonomisk og personalemæssigt, samtidig med at borgerne skal have mulighed for at leve et selvstændigt liv med tryghed og høj livskvalitet. Ambitionen er at skabe den gode balance mellem disse hensyn, ved at ændre og styrke den faglige tilgang og ikke ved at gøre det ringere.

For at nå dette mål, er det nødvendigt at styrke indsatsen på en række sammenhængende områder. Masterplanen indeholder en grundlæggende forståelse af kerneopgaven og 3 indsatsområder.

Masterplanen i hovedtræk

1 En forståelse af kerneopgaven, med fornyet fokus på den enkeltes behov, livskvalitet og udviklingsmuligheder med mindst indgribende indsatser

2 Tre overordnede strategiske indsatser:

1. Udvikling af tilbud, så der bliver bedre mulighed for at differentiere
2. Forebygge afhængighed i forbindelse med overgange
3. Styrket myndighedsarbejde

2 Kerneopgave - kultur, værdier og forståelse

Målgruppen for kommunens indsats på Handicap- og Psykiatriområdet i Nordfyns Kommune er bred. Overordnet rummer området voksne, der har komplekse eller specifikke behov, som kræver særlig støtte, bistand eller behandling. Disse omfatter bl.a. personer med fysiske, intellektuelle, psykiske eller udviklingsmæssige handicaps, samt personer med kroniske sygdomme eller alvorlige sociale udfordringer.

Kerneopgaven er at fremme den enkeltes mulighed for at leve et selvstændigt liv. Kerneopgaven løses ved at have fokus på sundhedsfremme, forebyggelse, rehabilitering og brug af velfærdsteknologi i et tværfagligt samarbejde.

Vi er allerede langt i dette arbejde, men finder også inspiration i den kulturforandring der kendes på ældre- og sundhedsområdet, hvor vi med fokus på rehabilitering, forløbstækning

og anvendelse af ny teknologi, er lykket med at øge velfærden, skabe større tilfredshed samtidigt med, at antallet af ældre med mere komplekse behov er vokset.

Vores faglighed og løsning af kerneopgave skal nuanceres gennem brug af nye metoder og indsatser, der tilpasses behovet for hjælp i den konkrete livssituation.

Borgernes behov er ikke konstante, og vores udgangspunkt er, at alle kan og gerne vil udvikle færdigheder, som giver mulighed for at være aktive i hverdags- og samfundslivet.

Den personcentrerede tilgang

Borgernes behov og resurser er meget forskellige, hvorfor de specifikke tilbud og den konkrete faglige tilgang fra borger til borger også skal være forskellig. Nordfyns Kommune arbejder altid personcentreret og udviklingsorienteret i forløb med udgangspunkt i personens konkrete situation – herunder den enkeltes behov, resurser og ønsker, som de ser ud på et givent tidspunkt.

Det bedste tilbud er det mindst indgribende

Fælles for borgerne i målgruppen er, at de tilbud vi kan give, rækker fra de mest indgribende og omfattende botilbud til åbne og gruppebaserede tilbud, hvor borgerne har brug for ganske lidt hjælp for selv at kunne komme videre i livet.

Det er masterplanens grundlæggende tese, at der, for at skabe bæredygtighed, er størst behov for at udvikle kommunens mindre indgribende tilbud, hvilket muliggør at forebygge, bedre og forbedre mange menneskers evne til at leve et selvstændigt liv.

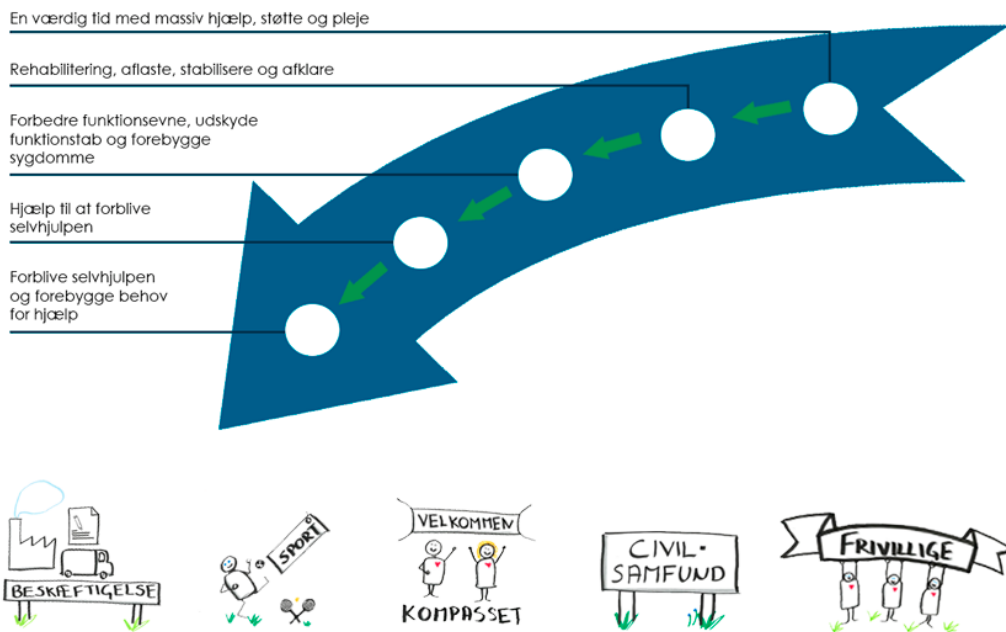
Målgruppen inden for handicap og psykiatri er meget mangfoldig, men ens for alle er, at de ikke behøver indgribende tilbud, når de oplever tryk.

Vi fremmer den enkeltes muligheder for at leve et selvstændigt liv

Sådan lyder vores kerneopgave og det er dette mantra, vores tilgang i fremtiden i høj grad vil være præget af. I figuren nedenfor illustreres, hvordan vores indsatser hele tiden skal søge, at hjælpe borgerne til venstre i deres indsats. Nogle gange vil borgere bevæge sig frem og tilbage mellem de forskellige indsatser. Pointen med det er, ikke at betragte en borgers tilstand som statisk. Der kan være perioder, hvor der er behov for mere understøttelse, og andre perioder, hvor behovet er mindre. En mere fleksibel tilgang til, hvordan vi bruger indsatser til at hjælpe og understøtte borgerne, der hvor de er netop nu, skal være med til at sikre, at kerneopgaven løftes.

Figur 2.3 'At gå til venstre'

*Vi fremmer den enkeltes mulighed for at leve et selvstændigt liv.
Vi kalder det 'at gå mod venstre'*

I nedenstående case ses et eksempel på, hvordan en rehabiliterende og personcentreret tilgang sammen med velfærdsteknologi, har hjulpet Torben Henningsen, som lever med handicap som følger af hans parkinsonsygdom, så han igen mestrer eget liv, med nøjagtig den støtte, han har behov for og ikke mere.

Case 2.1 "At få livet tilbage" med en rehabiliterende og personcentreret tilgang

Note: Torben Henningsen beskriver sin oplevelse med, hvordan en tæt dialog med personalet og en ny type medicin har givet ham livet tilbage. Se filmen [her](#)

Tilgangen med at arbejde rehabiliterende og personcentreret for at borgere kan rykke til venstre i deres indsatser, som i illustreret i figur 2.3, gælder for alle borgere - også for dem, der bor på botilbud. De fleste har et potentiale for at mestre eget liv mere og bedre. Alt for ofte er det nemme svar på mistrivsel og ændring i behov, at øge bevillinger og dermed også personaleresurser. Det er økonomisk såvel som menneskeligt ikke bæredygtigt.

Det betyder overordnet følgende:

- At det bliver et helt grundlæggende mål i alt arbejdet med borgeren at borgeren bliver så selvhjulpne som muligt. Ambitionen er at skubbe til de eksisterende forestillinger om, hvad der er muligt – både hos borgerne, pårørende, medarbejdere og samarbejdspartnere.
- At organisationens forståelse og kompetencer i forhold til dette, skal være fokus i alt udviklingsarbejde
- At prioriteringer i indsatser og økonomi skal gennemses kritisk i forhold til dette princip

3 Strategiske indsatser

3.1 Tilbudsviften

For at understøtte muligheden for at finde de mindst indgribende tilbud og arbejde målrettet med at gå ned af indsatstrappen, skal tilbudsviften udbygges. Der er for langt mellem 'trinene' og dermed begrænsede muligheder for at finde det rigtige niveau. Vi skal både undgå situationer, hvor vi overkompenserer og låser borgeren fast i et tilbud, der reelt set ikke er brug for, men i stedet kunne differentiere mere. Sagsbehandleren skal i samarbejde med borgeren kunne finde og afprøve forskellige indsatser i afgrænsede forløb.

Konkret skal der arbejdes med at udvikle følgende:

Åbne gruppebaserede tilbud og u-visiterede tilbud

Skal skabe stabilitet og støtte i borgerens hverdag samt udslusning til civile og arbejdsmæssige fællesskaber. Formålet er forebyggelse samt at have et tydeligt foretrukket alternativ til botilbud, fast bostøtte i hjemmet, visiterede dagtilbud samt andre mere indgribende tilbud.

Forebyggelse skal styrkes med nye og åbne, uformelle tilbud. Udvikling af disse skal ske med brugerinddragelse. Kommunens skal fungere som en samarbejdspartner for de frivillige og civilsamfundet.

Der er stort potentiale i samarbejde med civilsamfundet og arbejdspladser om forebyggelse. Det handler om generelt udbredelse af viden om funktionsnedsættelser, samt konkrete eksempler på, hvordan tryghed, sundhed, trivsel og tilfredshed er opnået for den enkelte borger.

Case 3.1 ABC gruppeforløb

Note: Mike Greve fortæller om sin oplevelse med at deltage i ABC gruppeforløb, og hvordan det har påvirket hans liv. Se filmen [her](#)

Case 3.2 Kompasset

Jeg kommer her i Kompasset hver tirsdag. Jeg har det dårligt psykisk, og jeg er rigtig glad for at komme her og snakke med andre, der er i samme båd som mig. Vi kan hjælpe og støtte hinanden og få rensset hovedet.

Jeg synes også vi er rigtig gode til at tage imod de nye, så jeg vil opfordre til at komme herved, hvis man går og overvejer det.

- Gitte, bruger af Kompasset

Kompasset er et nyåbnet uvisiteret tilbud til psykisk sårbare og voksne med andre udfordringer, hvor de kan finde fællesskaber.

Kompasset er et eksempel på et tilbud, der skal understøtte borgerne i en gruppebaseret tilgang. Tilbuddets formål er af forebyggende og sundhedsfremmende karakter.

Dels er gruppebaserede tilbud – hvor vi når flere borgere - en mere bæredygtige måde at bruge ressourcerne på, i arbejdet med at understøtte borgerne i at blive en aktiv del af samfundet.

Dels ved vi fra forskning, at det at indgå i meningsfulde aktiviteter og fællesskaber giver en bedre mental sundhed, hvilket er en forudsætning for at kunne mestre eget liv.

Arbejdsmarkedet og civilsamfund

Tilknytning til arbejdsmarked og sociale fællesskaber i fritidslivet skal i langt højere grad ses som supplement og alternativer til kommunale tilsvarende tilbud. Blandt andet ved brug af digitale løsninger som Bobleberg og Socialt Kompas. Der skal etableres et tættere samarbejde med jobcenteret og arbejdes helhedsorienteret med de borgere, der har overlap mellem forskellige forvaltninger.

Vi inddrager de muligheder, der er i Peer2Peer tankegangen, KLAP jobs, fritidsjob og tilknytning til arbejdsmarkedet i på særlige vilkår.

Digitalt velfærdscenter for hele voksenområdet

Der skal udvikles et digitalt velfærdscenter, hvor personalet kan samarbejde med borgeren på nye velfærdsteknologiske måder.

Centeret bliver centralt placeret og med tiden dække både ældre, sundhed, handicap og psykiatri med forskellige fagligheder tilknyttet. I distriktet løses hjemmepleje-, trænings, sygepleje- og bostøtte-opgaver via skærmbesøg, app's og andre digitale løsninger.

Centeret skal gøre det let for borgeren at komme i kontakt med Sundhed og Rehabilitering ved behov for akut hjælp, for afklaring af spørgsmål, samt praktiske aftaler. Tiltaget skal være med til at skabe øget tryk.

Det digitale velfærdscenter skal desuden understøtte borgeren i at blive så selvhjulpent i egen bolig som muligt og samtidig være tryk i det. Tiltaget skal samtidig mindske antal besøg i borgerens hjem og dermed optimere brugen af personaleresurser. Centeret skal også være med til at undersøge, afprøve og afklare, hvor grænsen for brugen af velfærdsteknologi i Sundhed og Rehabilitering er.

Det digitale velfærdscenter udvikles først på ældreområdet for på sigt at dække hele Sundhed og Rehabilitering

Forbedret bostøtte

Mulighederne for bostøtte i eget hjem øges som alternativ til egentlige botilbud. Bostøtten skal samtidigt have større fokus på forløb og rehabilitering og dermed få mere midlertidig karakter.

Særligt om botilbud: Udvikling af specialiserede botilbud er et fælles ansvar

I foråret 2023 afleverede den såkaldte nationale ekspertgruppe sine første anbefalinger til hvordan, udviklingen i udgifterne på det specialiserede området kan bremses. Der vil komme flere anbefalinger fra udvalget, som formentlig også vil finde vej ind i ny lovgivning samt i aftaler mellem kommuner og regeringen, hvilket vil give kommunerne flere styringsmuligheder.

Allerede i kommuneaftalen for 2024 er kommunerne i fællesskab givet bedre muligheder for at finansiere nye botilbud. Grundtanken er, at et øget udbud af botilbud vil øge konkurrencen mellem botilbud og give kommunerne større styringsmuligheder. Mulighederne konkretiseres i vejledninger i løbet af 2023 og der er imellem kommunerne i Region Syddanmark et samarbejde om at etablere nye tilbud. Nordfyn indgår i og vil få glæde af dette samarbejde.

For nuværende er der ingen planer om at etablere nye højt specialiserede og døgnbemandede tilbud i Nordfyns Kommune.

3.2 Gode overgange skal forebygge afhængighed

Overgange i en persons liv sætter de fleste i en sårbar og utryk situation. Borgere der er tilknyttet det specialiserede område er særligt sårbare, og udsættes samtidig mange overgange.

Det er i disse overgange at anledningen til frustrationer, utryghed, klager og utilfredshed i mødet med kommunen hos såvel borgere som pårørende kan opstå. Det er samtidig i disse overgange, der bevilges flest eksterne botilbud. Det drejer sig om overgange fra barn til voksen, fra folkeskole til uddannelse og arbejdsmarked, udskrivelse fra sygehus og psykiatri, hjemtagelse fra herberg og det at flytte hjemmefra.

Oplevelsen af tryghed er kerneelement i disse overgange, og derfor bærende element i udviklingsarbejdet omkring forebyggelse af afhængighed.

Fra barn til voksen

En særlig problemstilling er, at tilgangen til børn og unge med særlige behov i dag adskiller sig fra tilgangen på voksenområdet, hvorfor de unge og deres familier ikke bliver klar til voksenlivets krav om større selvstændighed. Det skal der gøres noget ved.

Overgangen fra barn til voksen omfatter ud over overgangen i servicelovens bestemmelser også et sagsbehandlerskifte

En vellykket overgang er altafgørende for den enkeltes videre liv og muligheder for at leve et selvstændigt liv og undgå afhængighed af meget indgribende og resursetunge foranstaltninger.

Derfor skal der udvikles en ny forbedret model for overgangen mellem barn og voksen:

- I modellen prioriteres samarbejdet med den unge og forældrene om en sammenhængende plan for uddannelse, arbejdsmarkedstilknytning, dagligliv og bolig. Planen skal være individuel, konkret og handlingsanvisende, og formidles således tryghed i overgangen øges
- Der skal findes egnede ungdomsboliger, hvor unge med specialiserede behov i trygge rammer kan udvikle kompetencerne på vej videre i livet
- Der skal ses på muligheden for at målrette STU-uddannelsen, så den bliver et mere aktivt redskab i forhold til at forberede og udvikle den enkeltes resurser i en samlet plan for voksenlivet
- Der skal ses på det organisatoriske samarbejde mellem Børne- og Ungeområdet og Voksenområdet og der skal udvikles en fælles faglighed med fokus på forbedelsen til voksenlivet.

Herberg

En prioriteret problemstilling er hjemløshed. Der i budget 2023 prioriteret en medarbejder som ekstra indsats mod borgere, som er bor på herberg, mens der mangles en indsats som sikrer forebyggelse af hjemløshed. Forebyggelsen kræver et særligt fokus på overgange med særlig risiko for hjemløshed på tværs af Børn og Unge, Jobcentret og det specialiserede socialområde.

Hjemløshed eller risiko for hjemløshed opstår i overgangen fra ung til voksen, fra indlæggelse til egen bolig, fra fængsel til egen bolig, fra herberg til egen bolig og misbrugsbehandling til egen bolig.

Der udarbejdes i efteråret 2023 en strategi med konkrete initiativer til forebyggelse og indsats mod hjemløshed. Målet med en hjemløsestrategi er at forebygge hjemløshed med konkrete tværgående forebyggende initiativer samt at få hjemløse borgere ud af hjemløshed via tilbud om bolig og særlig indsats og tilknytning til arbejdsmarkedet.

3.3 Myndighed, faglig kvalitet samt styringsmæssigt overblik

En velfungerende myndighedsafdeling er afgørende for implementeringen af den overordnede strategi. Det gælder både i forhold til at sikre et godt og tillidsfuldt samarbejde med borgerne og om at finde de rette indsatser. Men også i forhold til at understøtte Masterplanens ambition om kontinuerligt at sikre, at den enkelte modtager de rette tilbud, og at der arbejdes udviklingsorienteret og mod mindst indgribende indsatser (se figur 2.3)

Indsats: Implementering af Strategi for tillid og samarbejde fortsættes

I 2022 vedtog Nordfyns Kommune Strategi for tillid og samarbejde på handicapområdet. Formålet med strategien er, at den enkelte føler sig hørt, respekteret og anerkendt. På baggrund af de årlige brugerundersøgelser udvikles og afprøves nye kommunikationsformer, der ændrer borgeroplevelserne. Udviklingsarbejdet og evalueringsprocessen sker i henhold til Strategiens tidsplan med årlige brugerevalueringer og udviklingsarbejde. Strategiens delelementer kan ses i bilagsmaterialet.

Indsats: Myndighedsteamet styrkes med et årsværk

For at sikre robusthed og resurser til at arbejde udviklingsorienteret tilføres teamet med budgetlægningen et årsværk (indstillet som del af budgetforslaget). Særligt teamets evne til at forhandle kontrakter og følge op på økonomi og kvalitet i eksterne botilbud skal styrkes.

Forbedret systematisk og databaseret opfølgning og styring

Der er behov for at skabe et langt bedre overblik over udviklingen i målgrupper og indsatser inden for det specialiserede voksenområde. Der skal udvikles nye systemer og redskaber, som understøtter dette.

3.4 En attraktiv arbejdsplads med mening og muligheder

Gode og velindrettede fysiske rammer til opgaveløsningen og personalefaciliteter vil styrke rekruttering og fastholdelsen på området. Sundhed og Rehabilitering har gennem en længere periode arbejdet med at styrke rekruttering og fastholdelse på særligt SOSU-området, hvor rekrutteringsudfordringerne har været størst. Vi kan forvente stigende udfordringer med at rekruttere også på Handicap- og Psykiatriområdet. Derfor skal erfaringerne og indsatserne fra SOSU-området udbredes til Handicap- og Psykiatriområdet.

Mange ting er afgørende for god rekruttering og fastholdelse. Helt grundlæggende tror vi på, at den enkeltes medarbejders mulighed for at udføre et fagligt godt stykke arbejde i gode arbejdsfællesskaber er blandt de vigtigste parametre for at kunne tiltrække dygtige medarbejdere. Masterplanens faglige fokus understøtter dette.

Udvikling af en egentlig rekrutteringsstrategi for handicap og psykiatriområdet skal ske i samarbejde med medarbejderne på området.

Case 3.3 Rekrutteringsvideo til Botilbud Bogense

Note: Filmen er et eksempel på, hvordan der bl.a. arbejdes med rekruttering til området. Se filmen [her](#)

Bilag

Bilag I - Det strategiske landkort

[Se det strategiske landkort her](#)

Bilag II - Processen for udarbejdelse af masterplanen

Social- og Sundhedsudvalget startede processen med drøftelser i marts 2023. Udvalget har i juni 2023 afholdt et temamøde i samarbejde med Handicaprådet med temaet "Hvordan vi i fremtiden sikrer, at borgere med psykiske udfordringer og med handicap har bedre mulighed for at deltage aktivt i hverdags- og samfundslivet på Nordfyn".

Temamøder med medarbejderne, medorganisationen TRIO, mm

Bilag III - Strategi for tillid og samarbejde

[Link til Strategi for tillid og samarbejde på handicapområdet](#)

Fælles veje til
ny velfærd

